

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO (LETO) XXII. (16)

No. (št.) 49

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

5. decembra 1963

Ob dvajsetletnici smrti pesnika Balantiča

V noči med 23. in 24. novembrom leta 1943 je v Grahovem v Krajčevi hiši zgorel z drugimi vaškimi stražarji vred tudi dvajsetletni pesnik France Balantič. Malokdo je vedel, da je tedaj umiral pesnik, kajti do tedaj je imel objavljenih samo šele dvajset pesmi. Toda poznavalci njegove poezije so vedeli, da ima v rokopisu zbirko pesmi, ki ni vsakdanje vrenosti: določena je bila že za natisk, pa so privedelji čakali z objavo samo zategadelj, da bi bila še boljša in bolj zrela, ko bi izšla. Smrt je prehitela objavo, toda odkrila je še bogatejšo in zrelejšo ostalino. Vse to je nato izšlo v posmrtni zbirki, v posebni izdaji Sonetnega venca ter je bilo opisano v več študijah. Zapusčina ga je pokazala kot izrednega pesnika, takega, ki se lahko postavlja ob stran Ketteja, Murna in Kosovela, pesnikov, ki so umrli mladi, „pa so izpolnili mnogo let“.

Naša emigracija je vzela s seboj njegov sloves pesnika in ga dala na svoj ščit. Nosi ga s seboj kot veliko kulturno vrednoto, ki je izšla iz naših vrst, delo nekoga, ki bi bil danes med nami, da mu je bilo živeti. Zato nam ne gre zameriti, da ga odključujemo posebej v vrsti slovenskih klasikov. Toda vedno in povsod govorimo o njem izrečno kot pesniku, toda ne zato umetniku, ker je bil v naših borbenih edincih v času revolucije, ampak zaradi tega, ker je resnično velik slovenski pesnik po svoji umetnosti in nam po duhu in usodi najbližji. To moramo danes pibiti, ker se celo med nami samimi oglašajo očitki, da delamo politicum iz njega; dočim je resnica, da ohranjamo samo njegov kult kot pesnika, ki ga doma prav iz političnih razlogov nečje priznati. V emigraciji je izšlo vnovič njegovo celotno življenjsko delo, doma se ni našlo po dvajsetih letih dolžnega priznanja, dasi so ga že l. 1944 priznali Župančič, Novyeva in še kdo. Čeprav ni v vsem njegovem opusu nobene pesmi iz časa njegovega protirevolucionarnega dejanja, — vse so namreč iz časa preden je vstopil k vaškim stražam — vendar kljub temu še ni našel milosti v očeh dirigentov umetnosti. Mnenja smo, da kadar bodo Balantiča ponatishili doma, bo to prvi znak „odjuge“ ledene ždanovščine. Dozdaj še čakamo nanjo.

Kakor slišimo, danes doma celo taje njegovo ognjeno smrt. Pravijo, da je prišel živ iz ognja, pa da so ga potem ustrelili in vrgli na grmado nazaj. Ni živa plamenica, ampak iz ognja rešeni, posejeb ubiti in spet na ogenj vrženi stražar. Mi verjemo v njegovo živo bakljo, kajti tako je pričal njegov tovariš tistih zadnjih trenutkov Tomažič; tako so povedali drugi, da ni bilo nobenega ne domačina med tistimi, ki so jih živo rešene postrelili in vrgli na pogorišče. Iz čudnega razloga, da bi pesniku odvzeli še pesniško simbolno smrt, so si rajši izbrali moritev, ki jim je še v večjo sramoto. Danes Balantič fima svojega groba. In ubiti bi ga hoteli tudi v njegovi pesniški nesmrtnosti: njegova pesem ni uvrščena med žive oblikovalce današnjega rodu. V domovini je dvakrat mrtev.

Zato pa je dvakrat bolj živ med nami. Med njegovimi borbenimi tovariši živi kot dober vojščak, kot človek, ki ve, zakaj se je šel borit, proti komu se je boril in zakaj je umrl. Med vsemi pa živi kot pesnik, kot mojstrski oblikovavec slovenskega jezika; in kot človek svoje dobe, ki je iskal kot redko kdo med harmonijo med človeškim in božjem v človeku in našel svoj mir, ki je tako svetel, da je nam luč k „novim dnevom“. V naši zgodovini slovenske besedne umetnosti ga postavljamo na mesto, ki mu gre. V našem javnem življenju pa velja za duhovno vrednoto, ki naj bo mladini vzgled in potrdilo dela za slovenstvo: ustvarjalnega genija, borbenega navdušenja in pripravljenosti na najvišje žrtve. Zato je postavljen na čelo naših šolskih učilnic, naših literarnih družin in za nadglavje naših hišnih koledarjev.

Balantičeva umetnost je preživela grahovski poraz, je preživela revolucijo in protirevolucijo in bo šla iz roda v rod kot za vedno v našo zgodovino postavljena kulturna vrednota, kot naš

Poraz komunistov v Venezueli

V nedeljo, 1. decembra, so imeli v Venezueli parlamentarne volitve. Volili so novega predsednika, poslance in ostale samoupravne organe. Izvedba volitev pomeni zmago sedanjega venezuelskega predsednika dr. Betancourta in njegove vlade, v kateri sodeluje tudi venezuelska krščansko-demokratska stranka COPEI, nad komunisti in ostalimi filocastrovci. Ti so sedanji venezuelski vladi že pred leti napovedali boj na smrt ter so nastopanje proti njej poostriili zlasti potem, ko je razpisala splošne volitve.

Za doseg svojega namena komunisti niso izbirali nobenih sredstev. Filocastrovska komunistična oborožena „fronta za narodno osvoboditev“ ima na vesti brez števila zločinov in terorističnih dejanj v tej državi. Njeni oboroženi teroristi so nastopali tako v prestolnici, kakor v notranjosti države. Neposredno pred volitvami so v Caracasu ugrabili pomočnika ameriškega vojaškega atašeja polkovnika Jamesa K. Chenaulta. Po ugrabitvi so obvestili ameriško veleposlaništvo, da mu ne bodo storili nič žalega, ker hočejo z njegovo upravitvijo samo opozoriti svet na svojo delavnost v Venezueli ter od vlade izsiliti izpustitev zaprtih članov te oborožene skupine. Skupina komunističnih partizanov je tudi prisilila pilota potniškega letala, ki je letelo proti Caracasu, da je moral pristati na otoku Trinidad. Mesto Caracas so komunistični teroristi za dan volitev proglasili za mrtev mesto. Napovedali so, da bodo ta dan streljali tudi na žene in otroke, če bodo prišle na ulice. S takimi grožnjami so hoteli preprečiti izvedbo vo-

Po Kennedyjevi smrti

Ameriška in svetovna javnost je še vedno pod vtisom strašnega zločina, ki je vzel človestvu tako odločnega borca za svetovni mir in bratstvo med narodi ter za dvig njegove življenjske ravni in odpravo revščine na svetu. Zato o njegovi smrti kroži še vedno polno verzij. V prvi skupini so tisti, ki so mnenja, da je dozdevni atentator Lee Oswald ubil predsednika Kennedyja po lastni odločitvi, drugi so mnenja, da je bil samo orodje dobro in skrbno pripravljene zarote vsemočnih trustov, katerim ni bil pogodi Kennedyjev notranji in zunanje-politični kurz. Imeli so ga za prevelikega „levičarja“, ki da bo upropastil ameriško blagostanje, industrijo in trgovino. Bali so se ga, ker je bil še mlad, poln odločnosti in dinamizma, in bi lahko še dolgo odločilno posegal v razvoj ameriške in svetovne politične dejavnosti. Tretji pa menijo, da bi Oswald utegnil biti fanatik, ki da je iz sovraštva proti demokratskemu sistemu ubil predsednika.

Vsekakor bo preiskovalna komisija imela dosti posla, če bo hotela priti do resnice in odkriti pravo ozadje Kennedyjeve tragične smrti. V svo zavede je posegel tudi sam novi predsednik ter imenoval posebno preizkovalno komisijo, ki jo sestavljajo poslanci in senatorji demokratske in republikanske stranke. Predsednik preiskovalne komisije je predsednik Vrhovnega sodišča Earl Warren. Predsednik republike je

ZDA za izpolnitev vseh svojih obrambnih dogovorov na svetu

Po tragični smrti ameriškega predsednika Kennedyja je svetovna javnost z nestrpnostjo pričakovala prvih odločitev novega ameriškega predsednika Lyndona Johnsona glede vodstva svetovne politike in v obrambo in zaščito svetovnega miru ter svobode in demokracije. Predsednik Johnson je prvič govoril o svoji politiki ter načrtih svojega dela pred ameriškim kongresom neposredno po pogrebu umorjenega predsednika Kennedyja. Pred poslanci in senatorji je prebral svojo prvo poslanico. V njej je zagotovil vsó podporo svoje vlade Organizaciji združenih narodov ter zadržal, da bodo ZDA izpolnile vse obrambne pogodbe od Zahodnega Berlina pa do Južnega Vietnama. Amerikance je

litev in se polastiti s splošno vstajo oblasti.

Vlada je za izvedbo volitev izdala stroge varnostne odredbe. Vsi avtomobili so tega dne smeli voziti samo s hitrostjo 25 km in vsak avtomobil je smel priti do 200 m do volišča, ki jih je vojska močno zastražila. Po mestu so neprestano križarili varnostni oddelki vojske in policije.

Za čast novega, 39., venezuelskega predsednika so se potegovali naslednji kandidati: Raul Leoni, star 58 let, s sedanjim predsednikom Betancourtom soustanovitelj stranke Demokratska akcija; Jovito Villalba, kandidat Republikanske demokratske zveze; dr. Rafael Caldera, ustanovitelj kršč. demokratske stranke COPEI, star 47 let; Arturo Usalar Pietri, 57 let star, pisatelj, neodvisen kandidat; admiral Wolfgang Larrazabal, predsednik vlade leta 1958 po zrušitvi Jimeneza; Raúl Ramos Gimenez, eden od ustanoviteljev Betancourtove Demokratske akcije, ki se je pa s sedanjim predsednikom razšel zaradi osebnih sporov ter German Borrales, časnikar, desničar.

Komunisti in njim sorodno Revolucionarno levičarsko gibanje po odločitvi Vrhovnega sodišča za volitve niso mogli postaviti kandidatov.

V volilne imenike je bilo vpisanih 3.369.986 volilcev. Največ glasov je dobil kandidat Demokratske akcije Raul Leoni, in sicer 300.000-glasov več kot ostali kandidati. Druga najmočnejša stranka iz nedeljskih volitev je izšla krščansko demokratska stranka. Njen predsedniški kandidat dr. Caldera je dobil 691.120 glasov.

je izjavil, da bodo ugotovitve komisije sporečili javnosti.

Medtem se romanje naroda na Kennedyjev grob na pokopališču Arlington nadaljuje. Na tisoče in tisoče ljudi je vsak dan na njegovem grobu, ki je neprestano pokrit s cvetjem. Kennedyjeva vdova je naprosila kalifornijskega arhitekta Johna Carla Warneckeja, naj bi napravil osnutek za spomenik na grobu njenega umorjenega moža. Te dni se je po šefu tiskovne službe v Beli hiši tudi zahvalila vsem v Severni Ameriki in v svetu, ki so ji ob tragični smrti moža in očeta njenih otrok izrekli sožalje. Pismeno ne more odgovoriti, ker je dobila sožalnih pism 293.000, sožalnih brzojav pa 26.000.

Jacqueline Kennedy bo kot vdova umorjenega predsednika dobivala letno pokojnino 10.000 dolarjev, v kongresni zbornici je pa že vložil zakonski predlog, po katerem bo imela tudi pravico do posebnega državnega urada, od države plačano tajnico in do smrti prosto vso poštnino.

V počastitev spomina umorjenega predsednika Kennedyja je sedanji ameriški predsednik Johnson podpisal zakon, s katerim so Cabo Cañaveral preimenovali v Cabo Kennedy. Predsednik časopisne agencije United Press Mims Thomson je pa za začetek januarja že napovedal izdaje dokumentarne knjige o življenju, delu in tragični smrti prodsednika Johna Kennedyja.

pozival, naj odvržejo sovraštvo in nasilje, poslance in senatorje pa da naj čimprej uzakonijo zakonski osnutek o državljenjskih pravicah, ki ga je kongresu predložil pok. predsednik Kennedy. S tem bodo na najboljši način počastili njegov spomin. „Pokažimo tu, da John Kennedy ni živel in umrl zastonj,“ je vzkliknil Johnson.

Na dan zahvale je predsednik Johnson govoril ameriškem narodu po televiziji. Opozarjal je ljudstvo, da mora biti Bogu hvaležno za veliko stvari kljub smrti Kennedyja. Za ta zločin je dejal, da je imel za cilj razvojitvev Amerikancev. To se pa ni zgodilo. Nato je zatrjeval, da se ta dan obrača prvič s prošnjo za pomoč na vse Amerikance in za njihovo molitev, da bi Bog obvaroval republiko ter vodil njegovo vsakdanje delo. Nato se je znova toplo spominjal svojega tragično umrlega prednika, njegove tako kruto preizkušene

vdove in njegovih dveh otrok ter velike Kennedyjeve družine, ki je dala državi tako velikega sina.

Novi ameriški predsednik je tudi v osebnih razgovorih z voditelji inozemskih zastopstev, ki so bili na Kennedyjevem pogrebu, zatrjeval, da bo nadaljeval politiko svojega prednika tako glede Latinske Amerike, kakor obram-

be svobodnega sveta v Evropi in na Daljnem Vzhodu.

V načrtu ima že tudi več mednarodnih sestankov. Tako bo že ta mesec imel razgovore z nemškim kanclerjem Erhardom, v januarju z italijanskim predsednikom Segnijem, v februarju pa s predsednikom angleške vlade Douglasom Home-om.

I Z T E D N A V T E D E N

Brazilski predsednik dr. Goulart in guverner države Guanabara dr. Lacerda sta imela prejšnji teden znova oster besedni spopad. Lacerda je silovito napadel predsednika Goularta in njegovo vlado označil za „tolpo morilcev“. Dr. Goulart z odgovorom Lacerdi ni prav nič odlašal ter je na tiskovni konferenci časnikarjem izjavil, da bi bilo bolje, če bi Lacerda pojasnil, zakaj ima njegove policija v bližini predsednikove vile pravi arzenal orožja. Dalje je zatrjeval, da so Lacerdovi izpadi proti vladi in njegovi osebi samo njegov začetek volilne kampanje za predsedniške volitve, pri katerih bo Lacerda nastopal tudi kot eden kandidatov za predsednika.

V Montevideu v Uruguayu so pred 29. novembrom, t. j. dnevom, ko v Titovi Jugoslaviji proslavljajo ustanovitev sedanje komunistične diktature, neznanе osebe vrgle proti palači Titovega poslaništva štiri bombe s katranom, peto je pa bila znanke Molotov. Titov veleposlanik v tej državi, Marko Milič, je izjavil, da „je treba atentat pripisovati terorističnim skupinam, ki bi rade motile odnose med Uruguayem in Jugoslavijo“.

Na sestanku Sveta organizacije ameriških držav je bil izvoljen za novega predsednika skupne organizacije ameriških republik perujski veleposlanik v ZDA dr. Juan Bautista de Lavallo.

V Dominikanski republiki je triumvirat, ki je po zadnji revoluciji na oblasti v tej ameriški republiki, objavil, da bodo parlamentarne volitve v tej državi dne 15. julija 1963.

V Montrealu v Kanadi se je zgodila velika letalska nesreča. Veliko potniško letalo, v katerem je potovalo skupno s člani posadke 118 ljudi, je kmalu po odletu padlo na tla. V nesreči je našlo smrt vseh 118 ljudi.

Winston Churchill je 30. novembra praznoval 80-letnico svojega življenja.

Aldo Moro, glavni tajnik italijanske krščansko-demokratske stranke še ni mogel sestaviti sredinsko levičarske vlade krščanskih demokratov, Nennije-

II. obdobje II. vatikanskega koncila končano

V sredo 4. decembra je papež Pavel VI. slovesno zaključil II. obdobje II. vatikanskega cerkvenega zbora. Njegovo nadaljevanje bo v septembru 1964.

V torek so v papeževi navzočnosti prebrali koncilski očetom, ki so proslavljali 400 letnico Tridentinskega cerkvenega zbora, njegovo apostolsko pismo, s katerim je dal veliko novih pooblastil škofom, za odločanje o vprašanjih, ki so bila doslej pridržana papežu.

S tem pismom je hotel papež še bolj poudariti, da kat. Cerkev vodi skupno papež in škofje.

Iz življenja in dogajanja v Argentini

Argentina v Kennedyjev spomin

V zadnji številki smo poročali, kako bridko je odjeknila smrt ameriškega predsednika tudi v Argentini. Vlada je poslala na pogrebne svečanosti v Washingtonu podpredsednika republike dr. Carlosa Peretteja, zun. ministra dr. Zavalo Ortiza in drž. tajnika za vojsko gen. Avalosa. V Argentini sami je pa bila tudi vrsta prireditvev v počastitev velikega ameriškega predsednika. Tako je bil na dan pogreba dan splošne narodne žalosti, ko je počivalo vse delo, v katedrali je bila slovesna zadržnica, narodna zastava je visela 8 dni na pol droga, predstavniki najrazličnejših ustanov in navadni ljudje so prihajali v ameriško veleposlaništvo izražati sožalje. Pred sliko umorjenega predsednika so pa ljudje polagali cvetje. Ob prenehanju uradnega žalovanja

vih socialistov, Saragatovih socialdemokratov in republikancev. Predstavniki navedenih strank so sicer za sestavo sredinsko levičarske vlade, težave so pa nastopile pri delitvi resorov v vladi.

V Zahodni Nemčiji imajo novo volunsko afero, v katero je zapleten sam „prvi svetovalec vlade“ Erich Lebig. Zapri so ga že pred Adenauerjevim odhodom.

V Jugoslaviji so za 20-letnico obstoja sedanje komunistične diktature pripravili proslave kar za štiri dni. Pred začetkom proslav dne 29. novembra je Tito podpisal zakon o amnestiji 2547 političnih pripornikov. Poročilo navaja, da je bilo amnestije deležnih še drugih 875 političnih kaznjencev, katerim so kazni zmanjšali, 1764 pa da je bilo pomiloščenih. Republiške vlade so izpustile 169 političnih zapornikov, „dokončno svobodo“ pa potrdile 524 osebam, ki so bile doslej pod režimom „nadzorovane svobode“. Djilasova žena je izjavila, da njen mož Mllovan Djilas, ki je bil leta 1962 obsojen na 9 let, amnestije ni bil deležen. Sam Djilas je v nedeljo izjavil nekemu obiskovalcu, da je prepričan, da ga bodo pustili v zaporu, da bo odsedel polno kazen.

V Turčiji je izbruhnila nova težka notranjepolitična kriza. Je druga po zadnjih volitvah leta 1961. Do krize je prišlo po odločitvi strank Nova Turčija in Narodna kmetska stranka, da izstopita iz vladne koalicije in preideta v opozicijo. Predsednik koalicijske vlade stari Ismet İnöni je dal ostavko. Predsednik republike Gamal Gursel jo je sprejel ter začel razgovore za sestavo nove vlade.

V Avstraliji je pri zadnjih volitvah zmagal predsednik vlade Robert Menzies, ki ima vladno krnilo v rokah že polnih 14 let. Napori avstralskih laboristov, da bi ga zrušili, se niso posrečili.

Sovjetska zveza je prejšnji teden vrgla na evropski trg novih 25 ton zlata v vrednosti okoli 30 milijonov dolarjev z namenom, da bi prišla do deviz za nakup žita v svetu.

Sovjetska zveza je v Tihem oceanu obnovila poskuse z raketnimi izstrelki.

Diplomatski predstavniki demokraskih držav v Moskvi izjavljajo, da bodo lahko imeli najnovjši siloviti napadi kitajskih komunistov na Hruščova v pekinškem kom. parlamentu za posledico prekinitev diplomatskih stikov med obema kom. državama.

V Južnem Vietnamu so oblasti odkrile, da so komunisti pripravljali atentat na 200 ameriških vojaških strokovnjakov v Saigonu na ta način, da so nameravali pognati v zrak hišo, v kateri stanujejo.

Indonezijski diktator Sukarno je po smrti predsednika vlade Djuande Kartawidjaje imenoval za novega predsednika kar sebe, istočasno pa določil tri podpredsednike.

V boju z draginjo

V Sv. Sloveniji smo poročali o precejšnjem porastu cen glavnih življenjskim potrebščinam v Argentini. Gospodarski odbor ministrov se je s problemom naraščanja cen bavil na številnih sejah ter razpravljal o ukrepih, ki bi jih

(Nadaljevanje na 2. strani)

Najdražja dirka

So dogodki v zgodovini človeštva, ki dajo nenadoma vsemu razvoju nov zagon in tudi novo smer. Tak dogodek je bil n. pr. odkritje Amerike. Nov vek je začel tedaj. To je postalo zaznavno v vseh panogah življenja v starem svetu, kakor imenujemo Evropo od tistega časa. Še bolj je to odkritje vplivalo na razvoj ameriškega kontinenta.

Ni manjša dogodka nista ona od 12. aprila 1961 in 20. februarja 1962. V gigantski tekmi za prodiranje v vsemirje sta tedaj sovjetski in severnoameriški satelitski pilot obkrožila zemljo.

Zapisano je bilo, da je vsemirska tekma tekma najboljših glav in milijard. Ta tekma najboljših glav in milijard je sedaj osredotočena na cilj, ki se imenuje Luna. Kdo bo prvi na Luni, je sedaj vprašanje. Ko beremo članke, ki obravnavajo ameriške načrte za polet na Luno, je vse skupaj tako fantastično, da se Jules Verne lahko kar skrrije. Toda to ni fantazija! Von Braun — oče modernih veleraket — je bil nedavno v Buenos Airesu. O teh fantazijah je govoril tako realistično, in to pred inženirji strokovnjaki in je čisto mirno napovedal, da bo človeška noga stopila do leta 1970 na puščobna tla Lune.

„Kdo bo prišel prej na Luno ZDA ali Sovjeti?“ To vprašanje se ponavlja pri vseh razgovorih o vsemirskih poletih in načrtih. Tudi von Braunu so častnikarji stavili to vprašanje. Odgovoril je nanj stvarno in jasno. Odgovoril je tudi na vprašanje, če so res Sovjeti tehnično pred ZDA.

Zbornik Svobodne Slovenije za leto 1964 prinaša strokovno, pa vendar poljudno pisan članek o tej „najdražji dirki v zgodovini človeštva“, kakor jo imenuje pisec članka. Da je res najdražja, dokazuje proračun ZDA za načrt poleta na Luno, ki izkazuje v petih prihodnjih letih 20 milijard dolarjev v ta namen. Posebnost v članku so izvajanja von Brauna o ameriških načrtih poleta na Luno in njegovo razčlenjevanje verjetnosti, kdo bo prvi pristal na Luni.

Zborniki Svobodne Slovenije so edina publikacija v svetu in doma, ki v slovenskem jeziku nepristransko, brez vsakih propagandnih dodatkov redno vsako leto prinašajo izčrpna in pregledna poročila o satelitih, vsemirskih poletih in vsemirskih načrtih. Bralci Zbornikov Svobodne Slovenije so tako povsem na tekočem o glavnih novostih napredka tehnike, ki se je nedavno zdel še fantastičen.

Kot v vseh dosedanjih člankih, bo tudi v Zborniku za leto 1964 bralcu prikazan presenetljiv razvoj v prizadevanju človeka v zadnjem letu, da bi si osvojil vsemirje.

Predstavniki držav Skupnega evropskega trga se na tridnevnem posvetu v Bruslju niso mogli zediniti glede cen kmetijskim proizvodom. Razšli so se s sklepom, da morajo to vprašanje rešiti novem zasedanju še ta mesec.

ZBORNİK Svobodne Slovenije za 1964 najlepše darilo za Miklavža in Božič

V spomin pok. msgra. Matije Škerbca

Ob prihodu č. g. Matije Škerbca za župnika niso bile najbolj rožnate razmere v Trziču. Rane prve svetovne vojne niso bile še povsem zaceljene, čeprav so minila že skoraj štiri leta. Tudi nemštvo je bilo še precej močno. Imeli smo poleg cerkvenih organizacij še prosvetno društvo, Orle in Orlice, po vojni obnovljeno. Pri teh sta važne in živahno delovala gg. kaplana; zlasti g. Ciril Milavec, poznejši vrhniški dekan. G. Vavpetič se je držal ob strani. Na občini je še vladala liberalno-socialistična koalicija s podporo štirih disidentov SLS. Le šest odbornikov na občini je ostalo zvestih SLS. Farni patronat je imela prednica, ki je izbirala kandidata iz terne predloga za župnika. Tam je pa vladal nemški duh in pa liberalno-socialistični. Tako je Škerbečovo ime kar prav prišlo, ker so bili mnjenja, da se politično ne bo dosti eksponiral, ker mu je bila zagrenjena SLS. Pozneje je čas dokazal nasprotno.

Iz Ljubljane so prihajali razni glasovi; pohvalni in opozorilni. Ker smo bili navadni farani brez moči, smo se, hočeš nočeš, kar vdal in čakali, kaj bo. Sprejem novega župnika je bil dostojno pripravljen. Tudi občinski odbor z županom Lončarjem na čelu se ga je udeležil. Pri ustoličenju mu je bil slavnostni govornik g. kanonik Šiška.

Začelo se je vsestransko opazovanje. Novi župnik je opazoval in študi-

Slovinci na Koroškem v Einspielerjev spomin

Krščanska kulturna zveza, Zveza pevskih društev, Družba sv. Mohorja ter Koroška dijaška zveza so 1. novembra pripravile v Celovcu veliko splošno narodno proslavo zaslužnega, rodoljuba in narodnega buditelja ter prosvetitelja Andreja Einspielerja ob 150-letnici njegovega rojstva. V dvorani Delavske zbornice se je zbralo nad 1000 Slovencev iz vseh predelov Koroške, ki so prišli na proslavo te pomembne obletnice, da na njej znova slovesno izpovedo, da hočejo ostati zvesti izročilom svojih dedov in svojih prvobornih in vodnikov, med katerimi Andrej Einspieler zavzema eno najčastnejših mest.

Na proslavi je celovskega škofa zastopal prelat dr. Rudolf Bluemel, dalje so bili navzoči kanonik Aleš Zechner, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Valentin Inzko, ravnatelj Slovenske gimnazije v Celovcu v. študijski svetnik dr. Joško Tischler, predsednik Družbe sv. Mohorja Filip Millonig, ravnatelj Mohorjeve družbe msgr. Janko Hornboeck. Zastopani so bili tudi goriški Slovenci, ki so prišli na slavnost s svojim pevskim zborom „Lojze Bratuš“ pod vodstvom dr. Kazimirja Humarja.

Na slavnosti so bile izbrane točke, ki so vse pričale o močnem kulturnem življenju slovenske katoliške podeželske in dijaške mladine. Nastopili so med drugim domači pevski in tamburaški zbori z lepo podanimi pesmimi. Slavnostni govornik je bil dr. Valentin Inzko, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev.

V svojem jednatem govoru je med drugim poudarjal zlasti naslednje:

„Ko se spominjamo 150-letnice rojstva Andreja Einspielerja, potem čutimo, da sega z vsem delom v naš čas,

Dan naseljencev v Argentini

Dan naseljencev v Argentini

Na prvo adventno nedeljo so naseljenci v Argentini proslavljali dan, ki ga je kat. Cerkev posvetila vsem tistim, ki so iz kakršnega koli nagiba morali oditi iz svojih dežel ter se naseliti v novih državah.

Ob enajstih dopoldne je bila po televiziji Kanal 7 sv. maša. Pol ure za tem je bilo na isti televizijski postaji predavanje o temi: Cerkev s svojimi dejanji in imigracija.

Glavna proslava tega dne je bila istega dne popoldne v župni cerkvi sv. Janeza Krstnika v mestnem delu Boca. Sv. mašo je imel buenosajrski pomožni

Letošnji zadnji kulturni večer SKA

Letošnji zadnji „zimski“ kulturni večer SKA se je vršil v soboto, 30. nov. Ustvarjalni člani so referirali o dosežanjih desetletnem delu Slovenske kulturne akcije z namenom nekako, da bi vzbudili debato o tem, kaj bi se lahko v drugem desetletju spopolnilo.

Prvi je govoril predsednik g. Ruda Jurčec, ki je večer tudi vodil. Začel je z nekaj programatičnimi besedami o pomenu in značaju našega emigracijskega kulturnega delovanja. Govoril o našem pretirganju z domovino ter o naši sreči, da smo prišli z velikim svetom v di-

smemo pa tudi trditi, da je slovenski narod budno čuval njegovo zapuščino ter v smislu njegovih idej izgrajeval in utrjeval v naslednjih desetletjih temelje, na katerih sloni celotno naše narodno življenje. Kaj pomeni Mohorjeva družba v Celju slovenskemu narodu, dobro vemo, kaj celovška Mohorjeva družba v zvezi s slovensko gimnazijo ter lastno tiskarno v času, ko je tisk velesila, pa sami doživljamo. Kaj pomeni goriška Mohorjeva družba primorskim Slovincem, pa dokazuje navzočnost naših goriških in tržaških bratov in sester pri današnji slavnosti. Ravno na primeru Mohorjeve družbe pa tudi vidimo, kakšnega pomena in važnosti je, da vršimo narodno delo vedno v povezavi s tradicijo, pač pa na sodoben način in s časi primernimi metodami. To velja v polni meri za vse naše narodne organizacije, za vsakega Slovence. Nenehno tekmovanje na vseh področjih javnega življenja zahteva tudi od nas vseh stalnih naporov, da se v tej tekmi uveljavimo in obdržimo. Uveljavili se pa bomo vsepovsod le s kvaliteto. Vemo, da ima pri tem večinski narod predvsem gospodarsko in politično čisto drugačne možnosti kot mi. Vemo pa tudi, da o naši usodi v zgodovini niso odločali milijoni, ampak idealizem, iz katerega je črpal narod svoje sile, da se ohrani pri življenju. Tudi v današnjem materialistično usmerjenem času velja, da je rešitev našega narodnostnega vprašanja v nesebičnem delu za narod. Vse ima svoje meje na svetu, za idealizem jih ni! Če se bomo tega zavedali, potem nam bo vse drugo navrženo, ker bo vse ostalo izsililo življenje samo, izsililo tudi realizacijo člena 7 državne pogodbe.“

V imenu goriških Slovencev je pa na proslavi govoril dr. Kazimir Humar.

škof in predsednik Argentinske katoliške komisije za naseljence msgr. J. Carlos Carreras. Asistirala sta mu direktor slovenskih dušnih pastirjev G. Anton Orehar in krajevni župnik De Carli.

Po sv. maši je bila v župnijski dvorani akademija, na kateri so nastopale posamezne emigrantske folklorne skupine. Slovence je na tej mednarodni prireditvi dostojno zastopala folklorna skupina slovenskih fantov in deklet iz San Justa s slovenskimi narodnimi plesi. S harmoniko jih je spremljal Rudi Bras, za nastop je pa fante in dekleta pripravila gđ. Betka Maček.

rektni stik, kar more biti zelo plodno za dvig našega kulturnega delovanja. Poslanstvo našega kulturnega dela je prav v tem, da dojamemo smisel časa, problematiko velikega sveta in sodobnega ustvarjanja. Zato pisatelj, ki ustvarja iz preživelih ustvarjalnih metod greši, ker ne pripomore k napredovanju našega razvoja. Kljub temu pa SKA vabi vse z ljubeznijo v svoj krog, za pot v novo desetletje. Uvodne besede so bile napisane v obliki eseja ter bodo gotovo kje priobčene.

Drugi predavatelj je bil tajnik g.

Marijan Marolt. Iz svojega tajniškega področja je povedal nekaj statistike. Tako o dosedanjih korespondenci. Tajništvo je do 1. 7. t. l. odposlalo 6575 dopisov in jih sprejelo 2561. Poleg tega je odposlalo v prvih letih obstoja nad 9000 vabil h kulturnim večerom in imelo dovolj dela in težko z odpošiljanjem knjig. Poleg tajniškega korespondiranja pa so imeli še posebno pošto predsednik, blagajnik in uredniki publikacij, o čemer tajnik ni vodil evidence. Akcija je imela doslej 4 redne dveletne skupščine, (širši odbor 22, uprava pa 395 sej. — Najzanimivejša statistika se je nanašala na kulturne prireditve, zlasti na kulturne večere, ki jih je bilo v vsem času 173. Raznih izletov in družabnih prireditev poročilo ni upoštevalo. Splošnega ali medodsekovnega značaja je bilo 8 prireditev; največ večerov, 38, po številu, je priredil literarni odsek. Sledil mu je filozofski odsek s 36 večeri. Umetnostni (likovni) odsek je imel 25 razstav in predavanj o umetnosti. Gledališki odsek je dal 24 gledaliških predstav in recitacijskih večerov, glasbeni pa 14 koncertov in predavanj o muziki. Zgodovinski odsek (še 3. leto ustanovljen) je podal 18 predavanj, od katerih so nekatere poslali v inozemstvu živeči člani; še ne formalno ustanovljeni naravoslovni odsek je pa nastopil enkrat. Poleg tega je bilo 9 filmskih večerov.

Nato je spregovoril g. dr. Vinko Brumen.

Podčrtal je najprej smisel, pomen in namen diskusije na tem večeru SKA: ker več ljudi več vidi; ker vsaka ustanova v menjljem svetu potrebuje stalnega obnavljanja; ker da kritikom priljubljenost za konstruktivno sodelovanje; in ker se hoče dati zgled ostalim ustanovam, ki utegnejo enako biti potrebne „izpraševanja vesti“.

Kolikor gre za SKA, je predavatelj predlagal najprej diskusijo o njenem namenu: kako je izražen v pravilih; morebitno spremembo formulacije; in diskusijo o tem, koliko je bila SKA zvesta svojemu namenu.

G. dr. Brumen meni, da je prava naloga SKA kulturno delo in to zlasti kulturno ustvarjanje, ker tega nihče drug med nami organizirano ne opravlja, a je nujno: imamo probleme, ki jih moramo reševati; kulturno ustvarjanje je pogoj vsega ostalega kulturnega dela; edino to nas more ohraniti kulturno žive in obvarovati pred propadom.

Tako kulturno ustvarjanje je gotovo posebno težko v našem položaju, zlasti ker manjka potrebnega materiala (n. pr. arhivalij in bibliografije), a ni nemogoče, saj se kljub vsem težavam vendar opravlja, pa četudi bolj skromno, kakor bi hoteli.

Objavljanje listov, revij in knjig spada k namenu SKA, ker je nujno dopolnilo ustvarjalnega dela, včasih celo del tega, pa tudi ker omogoča stik med kulturnimi delavci, ter s tem medsebojno pobudo in kritiko.

To naj bi bila tkzv. spicična naloga SKA, tista zaradi katere je bila ustanovljena. Če SKA more storiti kaj več, prav; a z ničemer ne more opravičiti svojega obstoja, če te svoje naloge ne opravlja. To velja zanj prav tako kakor za vsako drugo ustanovo.

Ponudila se mu je priložnost za nakup Jegličeve hiše, v kateri je bila tudi gostilna in mesarija. Hišo je preuredil v „Rokodelski dom“ in je postala last Vincencijeve konference. Tu je imelo 30 fantov hrano in stanovanje za primerne ceno. Pri otvoritvi je bil navzoč tudi dr. Marko Natlačen, kot predsednik Oblastnega odbora. Hišo so oskrbovale šolske sestre.

Otroško zavetišče je časi primerno preuredil in zamenjal sestre križarke s šolskimi sestrami. Hišo je kupil še njegov prednik župnik Potokar in je bila last Vincencijeve konference.

Potreba lastne godbe na pihala je vedno bolj naraščala. Četrto leto njegovega župnikovanja smo dobili godbo. Godba se je lepo razvila pod kapelnikom Rud. Ahačičem. Kako pomorno so korakali člani in članice mladinskih organizacij in člani Prosvetnega društva sv. Jožefa na praznik svojega patrona vsako leto od Našega doma skozi mesto na hrib v cerkev sv. Jožefa. Inštrumenti so bili cerkvena last in tudi godba je imela naslov „Cerkvena godba“. Po 6. januarju je zaplenila komisija vprašala tudi za instrumente, pa se je oglasil g. župnik Vovk in pojasnil, da so instrumenti cerkvena last ter jim predložil tozadevne dokumente.

Bilo je nekega večera, ko pravi: „Začeli bomo izdajati farni časopis; bo to cerkveni list, tiskal se bo na štirih ali šestih straneh manjšega formata.“ Res

ARGENTINA

(Nadaljevanje s 1. strani)

bilo treba podvzeti. Med drugim je bilo sklenjeno, da se izvoz mesa omeji na 105.000 ton. Prepovedan je tudi izvoz žive živine. Omejitve izvoza mesa bo v veljavi tako dolgo, dokler se sedanje stanje ne bo izboljšalo. Razen tega je vlada razpravljala tudi o ukrepih, s katerimi bi več ali manj ustalila cene glavnim živilom. Te odredbe bodo izdane v prihodnjih dneh. O vseh teh vprašanjih bo imel važno besedo tudi kongres, ki bo verjetno sklican na izredno zasedanje že za 10. t. m.

Nekaj iz političnega življenja

Biv. predsednik vlade osvobodilne revolucije gen. Pedro Eugenio Aramburu je na zadnjem kongresu Zveze argentinskega ljudstva postal predsednik te politične skupine. Vrhovno sodišče je glede sporov v intransigentni radikalni stranki razsodilo, da je prava Intransigentna radikalna stranka tista skupina, ki politično sledi biv. buenosaireskemu guvernerju dr. Alendeju. Po objavi te razsode Vrhovnega sodišča je biv. predsednik dr. Artur Frondizi obiskal sedež drugega glavnega odbora te stranke, ki zagovarja njegovo politično smer. Tu je imel govor, v katerem je izjavil, da on smatra za pravo intransigentno radikalno stranko samo to, ne oziraje se ne odločitev sodišča. Napovedal je, da bo za izvedbo programa, ki ga zagovarja ta politična skupina, začel s politično akcijo po vsej državi. Tako se je dr. Frondizi povrnil v aktivno politično življenje. Kršč. demokrati so imeli zbor zaupnikov v mestu Avellaneda. Predsednik stranke dr. Horacio Sueldo je med drugim napovedal verjetnost, da bodo v bodočnosti krščanski demokrati in peronisti tisti, ki bodo prevzeli usodo ljudstva v svoje roke.

Še nekaj statistik

V Argentini je prišlo v času od 1857 do 1950 8.211.698 emigrantov, toda od tega števila se jih je pozneje vrnilo v svoje domovine okoli 4.295.000. Za stalno jih je torej ostalo v Argentini iz omenjene dobe 3.916.698. — V nedeljo, 1. decembra, je v Bs. Airesu podzemska železnica A, ki vozi iz Plaza de Mayo do trga Primera Junta slavila 50-letnico svojega obratovanja. Z zgraditvijo te prve podzemske železnice, kateri so pozneje sledile še druge, je postal Bs. Aires in ostal tudi še do danes edino mesto v Latinski Ameriki, ki ima podzemsko železnico in z dolžino podzemskih prog zavzema šesto mesto na svetu. Pred njim so mesta New York, Paris, London, Moskva in Berlin. V 50 letih so vlaki na tej podzemski progi napravili 360.000.000 km dolgo pot in prevozili 3.563.000.000 potnikov.

Po krajši pavzi se je vršila živahna debata. Iz vrst mlajših gospodov je padel zanimiv predlog, da bi morala akcija vzgojiti mlajši pisateljski krog in pristopiti v to svrhu k ustanovitvi nekakšnega literarnega študijskega tečaja. Ostali predlogi so se vrstili največ okrog vprašanja, kako razširiti delokrog akcije in so dobili predlagatelji od funkcionarjev pojasnila, kaj vse je uprava v to svrhu že podvzela.

je kmalu zagledal beli dan „Cerkveni glasnik“ za trziško faro.

Delo in življenje je bilo tako razgibano, da smo z veseljem in užikom sodelovali. Bil je organizator in srečo je imel pri izbiranju ljudi za posamezna dela. Vsak je imel pred njim spoštovanje, nasprotniki pa celo strah. Pri političnem delu nas ni oviral, ako je videl, da ga kje potrebujemo, ni odrekel pomoči; še več, marsikaj je v Ljubljani uredil tako po svojih zvezah, da nam je bilo prav. Seveda v svoji ambicioznosti mu ni bilo vse eno „ako ne bi bilo vzporedno tudi političnega napredka, ker to bi tudi za njega bilo zasenčenje.“

Poleg tolikih ustanov, ki jih je priključil v življenje, pa ni zanemaril svojih poklicnih dolžnosti v cerkvi. Bil je neoporečen duhovnik in to ga je predvsem delalo velikega v obeh faranov. Nekoliko odbijajočega ga je včasih delala njegova samozavest, kar so mu nekatere šteli v zlo. Bila je to slabost, ki pa je imela včasih več dobrega, kot slabega.

Zgodilo se je, da je v Kranju umrl g. dekan Koblar, ki je bil tudi „starin“. Našemu župniku se je zahotelo to mesto. Trzič mu je postajal premajhen, dočim je videl v Kranju še mnogo neobdelanega polja. Zaprozil je za to mesto in ga seveda tudi dobil. Tudi cerkvene oblasti so bile prepričane, da ni bolj primerne za kranjsko župnijo. Poslovilni večer je bil v Našem domu.

Novice iz Slovenije

Slovenske planine so tudi letos zahtevale več smrtnih žrtev. Tako sta se v severni Triglavski steni ponosrečila alpinista Alojz Zupan in Ivan Bernard. Gorski reševalci so njuna trupla izvlekli iz prepada šele po štirih dneh napornega in požrtvovalnega dela in ju izročili sorodnikom obeh pokojnikov. Vodja skupine 18 gorskih reševalcev je bil znani smučarski veteran in alpinist Ciril Praček.

Na učiteljsku v Murski Soboti so letos sprejeli v prvi letnik 39 kandidatov. Ravnateljstvo zavoda pa ima težave z zasedbo učnih mest na zavodu. Kajti zaradi negotovosti ali bo učiteljske v Murski Soboti sploh se obstajalo, si je več profesorjev zagotovilo zaposlitev na drugih zavodih. Tako sedaj na soboškem učiteljsku primanjkuje kar 7 učnih moči in sicer za slovenščino, matematiko, nemščino ter več glasbenih pedagogov.

Umrli so. V Ljubljani: Marija Dovjak roj. Strmar, Majda Jakoš, Uršula Šprager roj. Zupančič, vdova, Franc Gaberšček, upok., Anton Kuralt, žel. inšpektor v p., Viktor Dragar, vodovodni monter v p., Marija Naglič roj. Furlan, Marija Borišek, gost., Pavla Sajovic roj. Pfeifer, gosp., Ivan Colnar uslužb. mizarske zadruge, Franja Gradnik roj. Pestotnik, Janko Habjan, rač.

SLOVENCI V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Slovenski novomašniki v Argentini Na praznik brezmadežne 8. dec. bodo prejeli v zavodu Betharram blizu Adroguetja mašinski posvečenje naslednji slov. bogoslovci diakoni: Lovro Tomazin, Jurij Rode in Primož Langus. Nove maše bodo imeli:

Primož Langus: nedelja, 15. decembra, ob 10 v San Martinu.

Lovro Tomazin: nedelja, 15. decembra, ob 11 v San Justu.

Jurij Rode, nedelja, 29. decembra, ob 10,30 v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejia.

Konec šolskega leta v tečaju nadškofa Jegliča.

V soboto popoldne ob 18. b je ob navzočnosti g. direktorja A. Oreharja, nadzornika Majhna in vseh staršev slovenski šolski tečaj nadškofa Jegliča v Buenos Airesu zaključil tekoče šolsko leto s prireditvijo v Slovenski hiši.

Po narodni himni so se na odru v prisrčnem nastopanju petja, deklamacij, recitacij in prizorov zvrstili vsi otroci tečaja.

Ob tej priliki so spregovorili nadzornik Majhen kot mladinski referent Zedinjene Slovenije, g. katehet dr. A. Starc ter učiteljica gospa Marjana Batagelj. Zahvalili so se gostoma, staršem, šolskemu odboru ter vodstvu tečaja ter vzpodbujali k vztrajnemu delu za naše otroke in skupnost, obenem se pa poslovili od dveh odhajajočih učencev.

Po tem, ko so tudi otroci izrazili učitelstvu zahvalo s prisrčnimi beseda-

NE POZABITE! V nedeljo, 8. decembra, je zadnji dan za prednaročilo Zbornika Svobodne Slovenije za 1964 po prednaročniški ceni 470 pesov!

Dvorana je bila nabito polna. V poslovnem govoru je naglašal, da ne bo pozabil Tržiča, čeprav ga čaka v Kranju veliko dela. Besedo je držal, ker je vsaj dvakrat na mesec prišel v Tržič na seje načelstva zadruge „Runo“. Imeli so ga nekateri za kapitalista. Nekoč me je v Ljubljani srečal predsednik Mestne hranilnice in me prav resno vprašal, koliko kapitala ima škerbec pri „Runo“. Odgovoril sem: „Piši in beri deset tisoč dinarjev.“ Ni se mogel načuditi. Pojasnil sem mu, da je „Runo“ zadruga in po jugoslovanskem združenem zakonu mora podjetje služiti vsem članom enako.

Zavedal se je, da bo težko dobiti naslednika, ki bi mu bilo mogoče voditi vse te ustanove na zaželjeni višini. Zato se mu je zdel najbolj primeren takratni njegov kaplan g. Anton Vovk, čeprav je bil razmeroma še zelo mlad vendar je bil dovolj resen in delaven, in že takrat pri ljudeh zelo upoštevan. Tako se je tudi zgodilo. Na podlagi tega smelo trdim: Ako bi ne bilo škerbega, najbrže bi Slovenci tudi ne imeli Vovka. Seme, ki je vzkliko pod škerbečevim župnikovanjem, pa je raslo, se razvijalo in rodilo bogate sadove. Po sedmih letih njegovega odhoda iz Tržiča je dobila SLS župana po njegovi zasluzi in po sedmih letih njegovega dela v Kranju je tudi tam zmagala pri obč. volitvah lista, katere nosilec je bil ugleden član SLS.

inšpektor v p., Blaž Razborknik, pol. nadz. v p., Karel Hribar, krovec, Karpl Mravljak, šolski upravitelj v p., Silvester Kavčič, v. PTT tehnik v p., Josip Avčin, Vinko Hribar, dentist, Franc Rihar, upok., Ksenija Tomc roj. Kalinin, Anton Kveder in Jakob Zupovodja v p. v Celju, Jože Brešan v Bašek v Celju, Štefan Bedrač, žel. vlakočič-Podbrdu, ing. Vilko Ravnikar v Radčah, Anton Sila v Lovki, Alojz Forstnerič, poštni upok. v Celju, Anton Gantar, pos. v Novi vasi, Marija Romih v Celju, Lado Stoklas, uslužb. cementarne v Trbovljah, Božo Nahtigal, študent v Mokronogu, Anton Šajn v Juraščah, Kristina Sušnik v Smrečju, Peter Lukman, biv. krojač v Kanalu, Peter Kucler v Mengšu, Bogomir Žerjav, skladiščnik v Borovnici, Matija Semič, kovač na Blokah, Ljubica Paal roj. Hribar v Heidelbergu, Janez Bric v Kozarju, Anton Šteblaj v Škofljici, Stane Pejovnik v Celju, dr. Davorin Flis v Ravnah, Slavko Rodic v Stopičah pri Novem mestu, Janez Kovačič, uslužb. sekcije za vzdrževanje proge v Ponikvi, Maks Goričan, uslužb. sekcije za vzdrževanje proge v Ponikvi, Martin Seničar, upok. v Rakičanu, Ana Vrbnjak, vdova Prošek, roj. Traven v Mali vasi, Albin Lah, šofer v Sežani in Branko Medved, direktor Obrtno izobraževalnega centra v Vidmu-Krškem.

Vse zastopnike Svobodne Slovenije obveščamo, da bodo v nedeljo, dne 8. decembra, v upravi lista že lahko dvignili v prednaročilo plačane izvedbe Zbornika Svobodne Slovenije za leto 1964.

mi in lepimi darili, se je prijetno razvil družabni del, v katerem so matere šolskih otrok — kot vsako leto — pogostile vse navzoče.

Osebnosti

Družinska sreča. V družini Franca Logarja in njegove žene g. Sonje roj. Klemenčič se je 19. novembra rodila hčerka Marija Elizabeta. Srečni družini naše čestitke.

Poroki. V mestu Agordo v Dolomitih sta se poročila 10. septembra g. Dorian Heller dolgoletni tajnik SPD v Buenos Airesu in gđ. Slavka Bavčar. — V Mendozii sta se poročila g. Jernej Tomazin in gđ. Ivanka Trobec. Novoporočencem želimo vso srečo in obilo božjega blagoslova.

Gđ. Ljerkja Lavrenčič, ki že več let deluje pri uglednem nemškem dnevniku „Argentinisches Tageblatt“, je s 1. novembrom t. l. postala urednica tega lista. Čestitamo!

† Ravbar Franc, doma iz Šmihelapolic pri Novem mestu, upokojenec, star 60 let, stanujoč v kraju Del Viso, je umrl kot žrtev avtomobilske nesreče. Na ulici ga je podrl kolektiv. Naj počiva v miru!

† Joško Vombergar. V soboto, 30. novembra, je umrl v 18. letu starosti Joško Vombergar. K zadnjemu počitku so ga položili v torek dne 3. decembra na pokopališču v Moronu. Hudo priz-

Vse te navedbe naj bodo dokaz, da je bil pokojni monsignor zelo pozitivna osebnost v katoliškem javnem življenju in to kljub zagrenjenosti, katero mu je prizadejal razkol v SLS s porazom dr. Šušteršiča in njegovih prijateljev. Prav bi bilo, če bi se lotil kdo podrobnejšega popisa njegovega dela v Kranju. Kakšen vpliv na javnost je imel samo tehnik „Gorenjec“, tiskarna in neštete druge ustanove, katere je dobil, jih je poživljal, druge pa na novo ustanovil. Držal se je načela, da mora vse javno življenje in posameznika notranje in na zunanji prekvapati s katoliškim duhom. Prav bi bilo, da bi se popisalo njegovo delo v Ljubljani med okupacijo, dobrodelnosti, pri podtalnem delu v boju proti komunizmu, pri delu za ustanovitev samostojne države Slovenije, dalje umik iz domovine in delo v taboriščih v Avstriji, kjer se mu je vsaj kolikor toliko posrečilo med begom držati red in soglasje med duhovščino, kar je dobro vplivalo na vse taboriščnike. Zasluzil je, da bi se tako ohranil spomin na njega tudi našim znanjem.

Upam, da sem se mu v tem poročilu vsaj delno oddolžil v znak hvalečnosti za delo, ki ga je opravil za moj rojstni kraj in za celo kranjsko dekanijo. Vrednosti njegovega dela ni mogoče preceniti. To moramo prepustiti božji Previdnosti.

Bs. Aires, v novembru 1963.

Janez Majeršič

Proslava 100-letnice ustanovitve Južnega Sokola

Jugoslovansko Sokolstvo v Argentini je priredilo dne 1. decembra v Jugoslovanskem domu v Dock Sudu proslavo 100-letnice ustanovitve Južnega Sokola v Ljubljani. Popoldne so bile molitve za umrle sokolske funkcionarje, popoldne pa akademija v proslavo stoletnice obstoja Sokola na slovanskem jugu.

Molitve za umrle sokolske funkcionarje

Spominško slavnost je začel starešina Jugoslovanskega Sokola v Argentini, Ivo Vuškovič. S toplimi besedami se je spomnil življenja in dela vseh vidnejših sokolskih delavcev med Slovenci, Hrvati in Srbi.

Molitve za umrle sokolske funkcionarje

detim staršem, njegovi sestri Tinki ter bratu Juretu izrekamo iskreno sožalje in globoko sočutje.

SAN JUSTO

Mnogo se nas je zbralo preteklo nedeljo v sicer še nedokončanem, a že mogočnem in močnem slovenskem domu v San Justu. In vsi navzoči smo bili istega mnenja: ta prireditev je po svoji sestavi in po izvedbi točk, brez dvoma presegla samo skromni krajevni ali „vaški“ značaj. To je bila proslava, za katero se lahko trdi, da je dosegla višino naših skupnih, ne samo krajevnih izvajanj.

Ko človek včasih gleda to našo otročad, si nehoti misli: prave slovenske buče so to. Ko smo pa v nedeljo videli to našo mladino iz San Justa na odru, smo bili presenečeni. Vsem se nam je zdelo neverjetno, kaj je krajevna učiteljica gđ. A. Klanšek, z uspešnim sodelovanjem gospe Ljube Lipovškove in gđ. Alenke Brasove, dosegla pri teh naših malčkih. Nekdo, ki je prišel iz drugega kraja in ki te vrstice piše, iz vsega srca častita k temu tako uspešnemu delu. Naj da Bog svoj blagoslov, da bodo sadovi teh ogromnih žrtev bogati!

Prisrčen poudarek vsemu slavu je dala navzočnost slovenskega duhovnika tamkajšnjega kateheta, g. Franca Novaka in pa Ing. A. Mozetiča. Ker je bil zadnji del proslave posvečen spominu pred dvajsetimi leti zgorlega pesnika Franceta Balantiča, po katerem se šolski odsek v San Justu imenuje, je treba poudariti, da smo med navzočimi opazili tudi dva bivša odbornika nekdanje Pisateljske družine France Balantiča: pisatelja g. Lojzeta Novaka in pa pesnika Adolfa Škrjanca, ki je v počastitev zgorlemu pesniku Balantiču imel globoko občuten govor.

Govoril je tudi ing. Mozetič v imenu Zedinjene Slovenije in pa katehet tečaja g. Novak.

Razstava šolskih zvezkov je zgovorno pokazala, kaj so se učenci naučili med šolskim letom s spretnostjo učnih moči.

Posamezne točke prireditve je spretno vezala gđ. Alenka Bras na besedilo Rudija Brasa. Po končani prireditvi so bili pogoščeni vsi otroci tečaja.

Zelo lepo sceno je napravil g. Silvo Lipušček.

SAN MARTIN

Zaključek šolskega leta. V soboto, 30. novembra, je slovenski šolski tečaj škofo dr. Gregorija Rožmana zaključil šolsko leto z lepo in prisrčno proslavo, ki je bila na športnem prostoru. Okoli četrte ure so vsi ta prostor napolnili učenci in učenke tečaja in njihovi starši. Prvi je vsem navzočim spregovoril predsednik šolskega odbora v San Martinu prof. Stanko Hafner, ki je pozdravil župnika in kateheta g. Gregorija Malija in zastopnike Slovenskega doma v San Martinu. Orisal je uspešno delo tečaja in pri tem dal polno priznanje in zahvalo za vztrajno in nesebično delo, ki ga opravlja učiteljski zbor, ki ga sestavljajo voditeljica tečaja gđ. Katica Kovačeva, katehet g. župnik Gregor Mali, ter gđ. Saša Hartman in g. Boris Pavšer. Lep nagovor na mladino in starše je nato imel župnik g. Mali. Starše je prosil za krepko sodelovanje in pomoč pri verski in narodni vzgoji mladine. Le vzajemno sodelovanje more roditi tiste uspehe, ki jih želimo doseči. Gojenci in gojenke tečaja so nato v številnih nastopih (bilo jih je okoli 20) pokazali, kaj so se med letom naučili. Vrstile so se deklamacije, recitacije, igrice, pevski nastopi itd. Zlasti je presenečljiva lepa izgovarjava slovenščine. Seveda najbolj je vžgal mladinski pevski zbor, ki ga vodi g. Pavšer. Ob zaključku je prihitelo na oder pet letošnjih absolventov tečaja: Marija Kristina Jurajčević, Gabrijela Lebor, Silvia Marušček, Silva Pristovnik in Irena Šušteršič. Izročile so svoji voditeljici gđ. Kovačevi šopek rož in se ji zahvale za

(nadaljevanje na 4. strani)

Vsak teden ena

IZ ILOVICE

France Balantič

Iz ilovice, ki jo jug sprosti
v bučeih psalmih predpoadi,
si zgetel me. Svetloga me teži
bolj kot čebele, ki šume na bradi,

Prst in svetloba! In božje roke!
Iz tega je življenja dar, ki žge,
ki srečo nosi kakor mati med otroke,
To je pomlad in kri, ki zavete.

turna zveza s podružnicami v posameznih pokrajinskih središčih. V telesni vzgoji mladine pod komunističnimi oblastniki predvsem prevladuje gon za rekordi, ni pa nobene narodne in moralne zgoje mladine. Zato so komunistične telesnovzgojne organizacije sketlet brez duše.

Drugi del svojega govora je govornik posvetil nastanku, razvoju in delu Južnega Sokola v Ljubljani. Njegova izvajanja so udeleženci proslave sprejeli z odobravanjem.

Sledil je simbolični prikaz Ive Vuškoviča zedinjenja slovenskega, hrvatskega in srbskega sokolstva v jugoslovansko, nakar so k stoletnici ustanovitve Južnega Sokola izrekli čestitke predstavniki češkega in ruskega sokolstva v Argentini, slovansko vzajemnost so pa vsi potrdili s petjem pesmi Hej Slovani. Nadalnje točke so izvajali naraščaj, članice in člani čeških sokolskih društev San Juan iz Bs. Airesa ter Villa Dominico. Nastopili so s prostimi vajami ter folklornimi točkami, v katerih so ob petju slovaških narodnih pesmi prikazali slovaške narodne plese. Za vse točke jih je občinstvo nagradilo z odobravanjem. Prav tako ostale nastopajoče: go. Jelena Mačurino za petje ruskih in bolgarskih pesmi, predstavnika ruskega sokola za točki s harmoniko in balalajko, skupino bolgarskih Sokolov za petje bolgarskih in srbskih narodnih popevk, Lilijo Kolesnikovo, biv. prvakinjo beograjskega opernega baleta ter V. Martineza iz Teatro Argentino za ukrajinski narodni ples ter stilizirano kolo in Lada Laha za odigrani venček slovenskih, hrvatskih in srbskih narodnih pesmi na harmoniki.

Režija celotne akademije, katovo spored je bil pester, toda preobširen, je bila v rokah g. Franje Holija, tehnično vodstvo pa sta imela Dušan Dimnik in Ivo Vuškovič.

Po končani akademiji je bila družabna prireditev s plesom in srečlovom.

Druga pevsko-glasbena prireditev v San Martinu

Letošnja „pevsko-glasbena prireditev“ v okrilju Slovenskega doma v San Martinu (nedelja, 1. decembra) je spet napolnila dvorano kolegija. Vidi se, da je zamisel dobra, da zanimajo dosežki nastopajočih; gotovo ima svojo privlačnost tudi spored. Dobro ime prireditve pa bo predvsem razširila kvaliteta izvedbe. Vse kaže (dobra volja, talenti, prizadevnost), da bo ta od leta do leta boljša.

V drugem delu so nastopili: dva pevca-solista (sopran g. Marinček, bariton-tenor g. Klemenčič), dva zbora (mešani zbor iz San Martina in moški oktet, oba pod večjim vodstvom g. Klemenčiča) in čuli smo dve štiričrtni klavirski točki (gospodične Marinček in Pojočnik, Smersu in Hren). Skladbe so po večini bile izbrane v skladu z zmogljivostjo, škoda pa je, da je izrabljen mehanizem pianina — slišal se je kot klavcembalo z neenakomerno porazdeljeno jakostjo, brez zvena in pevnosti — pokvaril vse, pri čemer je sodeloval. Tako smo mogli dobiti le vtis, da sta bili klavirski točki dobro pripravljene (s preburno dinamiko pri Griegu, s še ne dovolj izbruhnimi pasażami pri Gazu); da sta oba pevca v taki spremeljavi imela le oviro, kar je vplivalo na tempo in ritem. Pravo sodelovanje je onemogočila tudi postavitev pevca in pianista: saj mora vendar spremljevalec pevca videti, ne pa mu kazati hrbet. Pevski zbor je dirigentu lepo sledil, se tehnično spopolnjuje in ima zelo dobro solistiko. V nadaljnjem napredku bo dosegel večjo zlistost glasov, več notranjega življenja in topline. Tudi oktet je od lani napredoval; še vedno pa je premalo sproščen, prožen, barvit.

Tako razpolaga San Martin s preskušeni močmi, ki že soustvarjajo glasbeno življenje cele naše skupnosti.

Prvi del programa pa je predstavil začetnike (razen že izurjene dvojice harmonikarjev Klavžarjevih). Ti imajo srečo, da jih v glasbeni svet uvaja g. B. Pavšer. Na prireditvi smo spoznali sadove nekaj mesečnega dela v mlad-

skem zboru, v oktetu naraščajnic SDO in v mladinskem orkestru melodik in flavt (tega smo se razveselili že na žeganju v Slovenski hiši). Kar gre že, predvsem pa so ti otroci pri stvari s srcem. Pavšer jim je prilagodil sodobne metode: muziciranje je pred teorijo; smisel za ritmiko, melodijo in zvočno gmoto je pred razumevanjem; glasba („petje“) ni le en predmet učenja več, pač pa izraz lepotnih teženj in življenjske polnosti. Naj bo usoda združen, ki so nastopili, kakršna koli — večina teh otrok bo dobila pravilen stik s plemenito glasbo in vsaj nekateri se ji bodo posvetili s tisto predanostjo in vztrajnostjo, ki sta pogoj za vzpon. Za vse pa je neprecenljive vzgojne vrednosti način skupnega dela, ki zna disciplino, voljo za sodelovanje in za vajo družiti s prebujo zanimanja in vesele aktivnosti. Ob dragocenem pojavu mladinskega orkestra sili na dan začenjenje: kako da ni med nami zanimanja za godala? Z njimi bi se sami po sebi začeli družinski glasbeni večeri, iz teh pa najboljši najdejo pot pred širše občinstvo. Zlasti pa bi nam nadarjeni učenci teh instrumentov dajali upanje, da dobimo godalni kvartet, ta vrh komorne glasbe in obenem — jedro orkestra.

Podoben pomen kot sedanji mladinski orkester utegne imeti harmonikarska šola g. V. Jenka, le da je ob tem glasbilu na splošno težje kazati na daljše, težko dostopne vrhove objubljenih dežele, ki se ji pravi umetnost.

Oba dečka, ki sta se spoprijela z že opisanim pianinom, sta pokazala gotovost v udarjih.

Vse priznanje Domu v San Martinu, predvsem kulturnemu referentu, in nastopajočim za delo, ki ga priprave in izvedba zahtevajo! Naravno je, da si ideja rednih glasbenih prireditev še išče obliko. Ne dvomimo, da jo bo našla in da bodo stopile v življenje vsaj še nekateri od številnih možnosti, ki tiče v teh prizadevanjih.

A. G.

SLOVENCI PO SVETU

KANADA

Župnijska slovenska šola pri Mariji Pomagaj v Torontu slavi letos že 10. letnico svojega obstoja in delovanja za narodno in versko ohranitev slovenskih otrok. Vodi jo kot ravnatelj lazarištv Anton Zrnek, na njej pa poučujejo slovenske učiteljice in usmiljenke. Ta pomembni jubilej so v župniji proslavili s posebno prireditvijo dne 17. novembra.

Srebrna maša g. Antona Vukšiniča. V Kanadi deluje v dušnem pastirstvu od slovenskih duhovnikov tudi g. Anton Vukšinič. Nastavljen je na angleški

SLOVENCI V ARGENTINI

(Nadaljevanje s 3. strani)
ves trud, ki ga je imela z njimi. Gdč. Kovačeva jim je nato čestitala k uspešnomu opravljenemu tečaju in jim dala nekaj navodil za življenje ter je vsaki pripeljala nagelj. Zastopnik Slovenskega doma g. Rudolf Smersu je tudi čestital absolventkam in je vsaki v imenu Doma podaril dr. Jakličev knjigo „Po svetli poti“. Končno je spregovoril g. Majhen. Pohvalil je delo tečaja in poudaril njegovo važnost za vzgojo slovenske mladine.

BEARZATEGUI

Mestni pevski zbor Händl, ki ga že dalj časa vodi naš rojak Jože Omahna, je priredil v soboto, 23. novembra, javni koncert, ki je zelo dobro uspel. Številni udeleženci koncerta — med temi so bili tudi zastopniki svetnih in cerkvenih oblasti — so tako drigentu, kakor pevcem izrekli toplo priznanje za umetniški večer.

Na sporedu so bile skladbe J. S. Bacha, W. A. Mozarta, J. Verdija, De Rogatisa, G. Gilardija, F. Boera. Izvajali jih je pevski zbor.

Zanimivost večera je bila tudi ta, da je na njem nastopil tudi kvintet slovenskih otrok Cankar ter je najprej zapel dvoglasne slovenske narodne pesmi, zatem pa triglasno Adamičevo pesem Cin, cin in Miheličev Vetrič.

Male slovenske pevčice je občinstvu predstavil vodja zbora Jože Omahna. Prav tako njihovo domovino in pesmi.

Na koncertu je nastopil tudi Trio Mungar ter je triglasno zapel nekaj hrvatskih pesmi.

kat. župniji v mestu Port Colborne. G. Vukšinič je 17. novembra proslavil srebrnomašniški jubilej. Vsa slovesnost je bila v župniji Brezmadežne s čudodelno svetinjo v New Torontu, kjer mu je bil srebrnomašniški govornik g. prof. Lojze Ambrožič. Po srebrni maši so jubilarntovi ožji sorodniki priredili v župnijski dvorani pogostitev za povabljenе goste.

PO ŠPORTNEM SVETU

Prvenstvo Argentinske nogometne zveze je osvojil klub Independiente iz Avellanede. River Plate, ki je bil na prvem mestu vse od začetka prvenstva, je precej popustil v zadnjih kolid, ko sta ga premagala Boca in Independiente. Independiente je premagal River Plate z 2:1; zmago je deloma omogočil igralec Ferreiro, ki je težje poškodoval najvažnejšega igralca Riverja in naboljšega strelca prvenstva Artimaja. V zadnjem kolu je bilo teoretično še mogoče, da River in Independiente delita prvo mesto, če bi ga San Lorenzo premagal. San Lorenzo je do štiri bolje igral kot Independiente in je že vodil z 1:0. Ko sodnik Velarde, ki edini ni videl grobega prekrška v kazenskem prostoru Independienta, ni prisodil enajsterca, je prišlo do popolnoma nepravilnega razvoja. Independientovi igralci, predvsem Navarro, so lahko počeli, kar so hoteli. Sodnik je videl samo prekrške San Lorenzovih igralcev in jih nekaj tudi izključil, nekaj pa jih je poškodoval Navarro in ostali. Tako je bilo ob koncu igre na igrišču samo 6 igralcev San Lorenza. Ti niso nudili nobenega odpora, vratar Irusta je branil samo težke žoge. Tako se je neslavno končala tekma z zmago Independienta 9:1. Časopisje je imelo obilo prilike baviti se z vprašanjem, ali so igralci postopali prav ali ne. Vsi pa so mnenja, da sodnik Velarde ni prav sodil.

Na skakalnici v Mostecu pri Ljubljani so bile 20. oktobra prve tekme v smuških skokih; sicer se na skakalnici pokriti z umetno maso. Daleč najboljši je bil Ludvik Zajc z Jesenic s skokoma po 33 m; drugi je bil Ernej iz Ljubljane z 32,5 m in tretji Avstrijec Müller z 31 in 31,5 m.

Izlet slovenskih šolskih otrok bo v soboto, 21. decembra. Izlet Družabne pravde v Tigre na otok Hiawatha bo v nedeljo, 29. decembra. Odhod iz pristanišča v Tigrar ob 9. Povratek ob 19. Hrano naj vzame vsak s seboj. Pijačo ima g. Pirce v zalogi. Zaradi sv. maše bomo še sporočili. Na Slovenski pristavi se bomo poslovili od letošnjega leta v nedeljo, 29. decembra, popoldne in zvečer. Pripravljamo vesel spored.

Otroška počitniška kolonija bo odpotovala v čudobeske gore 26. decembra zvečer, vrnila pa 12. januarja. Otroke bodo spremljale učiteljice: ga. Marjana Batagelj, gdnca. Mija Markez in Anica Semrov ter g. Jože Žakelj. Dnevna vzdrževalnina bo 160 pesov. Vsakdo, ki se je prijavil, naj prinese najkasneje do vključno 9. decembra v dušnopastirsko pisarno 800 pesov za pravočasen nakup vozovnic. Znižana vožnja tja in nazaj znaša od 550 do 600 pesov. Pisarna podrobna navodila za vsakega otroka bodo na razpolago po 15. dec. v pisarni. Kdor le more — zelo bi mu bili hvaležni — naj vsaj nekaj vzdrževalnine plača že sedaj, da bi jo mogli poslati v naprej za nakup raznih potrebščin in da bi spremljevalke ne imele prevelikih skrbi še zaradi nošnje tolikega denarja. V primeru, da bi otrok ne mogel odpotovati, dobi vzdrževalnino vrnjeno.

OBVESTILA

Šolski tečaj J. Jurčiča v Carapachayu bo zaključil šolsko leto 1963 v nedeljo, 8. decembra ob 18 v Slovenskem domu z lepim programom. Poleg staršev vabimo tudi vse prijatelje našega doma!

Sv. Miklavž je napovedal obisk v Slovenskem domu v Carapachayu v nedeljo, 8. decembra, ob 19.30, kjer bodo angeli pripravljali darila že od 15 dalje. Pridni in poredni lepo vabljени!

Naročila za obisk sv. Miklavža v Slomškovem domu bo sprejemal zastopnik v soboto, 7. decembra, in v nedeljo, do 19 popoldne.

Na Pristavo bo prišel sv. Miklavž v nedeljo, 8. decembra, ob 7 zvečer. Darila bo njegov tajnik sprejemal v soboto popoldne in v nedeljo dopoldne. Sestanek vzgojiteljev bo v sredo, 11. decembra, v Slovenski hiši ob 19.

Vse gospe in gospodično lepo naprošamo, da za IV. tombolni dan kakor običajno darujejo nekaj peciva in ga dostavijo v Slomškov dom. Bog plačaj!

Odbor Slovenskega doma v San Martinu sporoča, da je vsako soboto zvečer in vsako nedeljo dopoldne v domu na razpolago topla hrana.

Izredno lepi in nadvse praktični dobitki IV. tombole v Slomškovem domu bodo gotovo vzbudili veliko pozornost. Ne pozabite na nabavo zadostnega števila tablic, kajti vsaka nova tablica pomeni upanje več.

Povračilni šahovski turnir med moštva San Justo in San Martin (na 20 deskah) bo v soboto, 14. decembra, zvečer v Našem domu v San Justu. Za vse navzoče bo na razpolago okusen asado.

Družabna pravda sporoča, da dobe delo: frizerska vajenka in grafični vajenec. Informacije pri g. Šestu, telefon 21-3292.

Odbor Našega doma v San Justu razpisuje mesto hišnega oskrbnika. Zainteresirani se lahko prijavijo osebno ob sobotah zvečer in nedeljah dopoldne ali pisмено do 15. decembra 1963 na naslov: Naš dom, Hipólito Irigoyen 2756, San Justo, telefon 621-1760.

Izlet slovenskih šolskih otrok bo v soboto, 21. decembra.

Izlet Družabne pravde v Tigre na otok Hiawatha bo v nedeljo, 29. decembra. Odhod iz pristanišča v Tigrar ob 9. Povratek ob 19. Hrano naj vzame vsak s seboj. Pijačo ima g. Pirce v zalogi. Zaradi sv. maše bomo še sporočili.

Na Slovenski pristavi se bomo poslovili od letošnjega leta v nedeljo, 29. decembra, popoldne in zvečer. Pripravljamo vesel spored.

Otroška počitniška kolonija bo odpotovala v čudobeske gore 26. decembra zvečer, vrnila pa 12. januarja. Otroke bodo spremljale učiteljice: ga. Marjana Batagelj, gdnca. Mija Markez in Anica Semrov ter g. Jože Žakelj. Dnevna vzdrževalnina bo 160 pesov. Vsakdo, ki se je prijavil, naj prinese najkasneje do vključno 9. decembra v dušnopastirsko pisarno 800 pesov za pravočasen nakup vozovnic. Znižana vožnja tja in nazaj znaša od 550 do 600 pesov. Pisarna podrobna navodila za vsakega otroka bodo na razpolago po 15. dec. v pisarni. Kdor le more — zelo bi mu bili hvaležni — naj vsaj nekaj vzdrževalnine plača že sedaj, da bi jo mogli poslati v naprej za nakup raznih potrebščin in da bi spremljevalke ne imele prevelikih skrbi še zaradi nošnje tolikega denarja. V primeru, da bi otrok ne mogel odpotovati, dobi vzdrževalnino vrnjeno.

Fantovski odsek in Dekliški krožek NAŠEGA DOMA V SAN JUSTU sta dobila od

Sv. Miklavža

sledede uradno sporočilo:

V Naš dom pridem v soboto, 7. decembra ob 20 z vsem spremstvom. Moj tajnik bo za pogovore uradno val že od 16 dalje.

V SREDIŠČU BARILOČ

Stanovanje in zajtrk.

Sobe z zasebno in skupno kopalnico

Priporoča se

JOŽKO SIMČIČ

Avda Elflein 507 T. E. 2816

S. C. de Bariloche-Río Negro

Za slovenske turiste in izletnike posebne cene!

„Hotel Lago“

VILLA RUMIPAL

(Calamuchito)

Lastnik:

Ljubomir in Daria Vučković

Lepa lega, 100 m od jezera, evropska kuhinja, sobe s kopalnico, velik park.

Informacije:

Av. de Mayo 616, T. E. 30-3966

ADVOKAT

DR. JOŽE LOZAR

Tucumán 1438

T. E. 46-5458 in 40-5353

planta baja ofic. 2

Letovanje v Bariločah

po najnižji ceni! S hrano ali brez hrane — po dogovoru. Domača postrežba in vsa oskrba

Priporoča se

PEPCA BAVDAŽ

Calle 9 de Julio (ob Plan. stanja)

Poštni naslov: Casilla Correo 249

San Carlos de Bariloche

Río Negro

V nedeljo, 8. decembra, Vas vabimo v Slomškov dom, kjer bo velika

TOMBOLA

Oz 12 kosilo; ob 15 klicanje števil. Ob 18 igrice „Zlati orehi“ in slovesen prihod sv. Miklavža. V primeru slabega vremena bo prireditev 15. decembra. Lepo vabljени!

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
T. E. 69.9503
Argentina

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual No. 770.902

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1963: za Argentino \$ 650.—; za Severno Ameriko in Kanado 7 dolarjev, za pošiljanje z letalsko pošto 12 dolarjev.

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires. T. E. 33-7213

Vabimo vse člane na redni letni

OBČNI ZBOR

SLOVENSKEGA PLANINSKEGA DRUŠTVA

ki se bo vršil v soboto, 14. decembra 1963 ob 18 v Slovenskem domu v San Martinu

SLOVENSKI SREDNJEŠOLSKI TEČAJ

sporoča vsem dijakom I., II. in III. letnika, da bodo dne 14. decembra ob 15 zaključni izpiti. Po izpiti vabi

vse dijake, starše in gg. profesorje s soprogami na veselo čajanko ob 19 v Slovenski hiši

JAVNI NOTAR

Francisco Raúl Cascante

Escribano Público

Pta. baja, ofic. 2.

Cangallo 1642

T. E. 35-8827 Buenos Aires

Lastniki motorne žagice

z najožjim listom (caladora industrial) naj sporoče upravi „Svobodne Slovenije“, če morejo prevzeti večje naročilo.

ZBORNİK SVOB. SLOVENIJE 1964

s 340 stranmi presega vse dosedanje. Vsebinsko je tako bogat in pester, da bo zadovoljil slehernega bralca. Je tudi bogato ilustriran.

V prednaročilu in predplačilu stane do VKLJUČNO 8. DECEMBRA 1963

samo 470 pesov. Po pošti v Argentini 500 pesov.

V redni prodaji po 8. decembru bo cena \$ 570,— za izvod, po pošti v Argentini 600 pesov

Ne zamudite te izredne prilike! Če ga še niste naročili, storite to še danes!

Marijan Marolt

Andrej iz Konjic

Po kosilu je Žan pomignil Andreju, naj gre z njim. V Žanovi sobi ga je komornik starosta pozval še enkrat, naj ponovi vse predpisane kretnje, kot ga je dopoldne naučil in ko je Andrej vse dobro ponovil, je rekel Žan:

„Se ti vidi, da si štajerc; štajerci so rojeni lakaji. Pri njegovem veličanstvu ti lahko kaj spodleti; ne bo nič hudega. A pazi, da te baron ta in ta pri kakšni pogreški ne vidi, ker bi potem sitnaril in ti pri plači kaj odtegnil.“

Ker še ni bil Andrej novemu veličanstvu predstavljen, je šel popoldne lahko spet k Valeriji, kjer je povedal, kakšna čudesa je v gradu doživela, zlasti, kakšne dohodke bo imel. Oče Martelanc je bil mnenja, da mu nadvojvoda — on o novem cesarju še ni nič pravega vedel — ne bo takoj dovolil poroke, je pa tudi ne bo dolgo branil.

Zvečer je šel spat v skupno samsko spalnico in ko so se lakaji sláčili, ni bilo videti na njih nič več imenitnega in izrednega. Dva sta celo prav neusmiljeno smrčala, neka trojica pa je imela še za povečerek steklenico kraskega terana. Očividno so se ženerali vpričo novince kaj več govoriti o Maksimilijanovih načrtih in so bile na večernem redu bolj običajne kvante, šale o baronu temu in tam in opazke o šarlotinih hišnah.

Po večini so precej zgodaj vstali, Andreju pa rekli, da se mu do devetih nič ne mudi, kajti šele poldrugo uro

pozneje bo prišel stari ponj. Andrej se je vendar že prej skobacal iz postelje in ko je Žan prišel, je bil že obrbit, zlikan in osnažen kot bi ga iz škatljice vzeli. Žan, ki je imel v mislih gotovo svoj lastni prvi nastop pred visokim gospodarjem, ga je bodril, naj ne kaže strahu in zadrege in Farčnik si je ta nasvet globoko prisvojil. Ob pol enajstih je eden izmed tovarišev Žanu in Andreju pomignil in jima odprl vrata v Maksimilijanovo sobo, kjer je novi cesar sedel za pisalno mizo.

Žan se je poklonil in rekel: „Veličanstvo, predstavljam novega slugo Andreja Farčnika iz zelenega Štajerja.“

Cesar je prožil zelenemu štajercu roko in ga vprašal:

„Ali boste šli z menoj v Ameriko?“

Za hip je Andrej ostmel, da mu cesar daje roko; hotel bi jo mu poljubiti, saj ga veličanstvo celo vika, česar ni storil doslej še knez Windischgraetz ne, da molčimo o baronu tem in tem, pa tudi Žan ne. Le spoštljivo se je priklonil, kot ga je Žan naučil, in dejal: „Z njihovim veličanstvom kamor bo treba, tudi na konec sveta.“

Vprašal je cesar, če je knez Windischgraetz še v Trstu in potem dejal, da bo Farčniku že Žan vse povedal, kar mora vedeti. Barona tega in tega še v misel ni vzel in štajercu spet ponudil roko.

Vse je šlo tako hitro, da si ni mogel Andrej pri izhodu drugega reči, kot da je to res prava gospoda.

Visoka Maksimilijanova postava v admiralski uniformi z močno brado na obrazu je bila Andreju res nekaj prvenstveno cesarskega, vse bolj kot dosti manjši in nekam manj resni Franc Jožef, katerega je pred meseci videl v Trstu.

Žan je Farčnika dobro presodil in ocenil, ko mu je že za to popoldne določil dnevničarstvo pred vrati Maksimilijanove delovne sobe. Za enkrat nima delati drugega, kot paziti, če bo cesar na zvonec udaril, nakar naj Andrej brez obotavljanja in trkanja vstopi in počaka cesarjevega povelja. K cesarju naj nikogar ne pušča razen cesarice šarlote, njega — Žana in barona tega in tega. Če bi hotel kdo drugi s cesarjem govoriti, naj pozvonijo najprej Žanu, ki bo potem to stvar uredil. Če bi pa teh kdo prišel, naj nalahko potrka, brez poziva vstopi in najvime prihajajoča. Cesarici naj potem odpre vrata, se ji globoko prikloni, baronu temu in temu nekoliko manj, njega, Žana pa lahko nekam piše. Bo že šlo, ker je rojen štajerc in lakaj.

Do štirih popoldne ni bilo nikogar, takrat pa je prišel baron ta in ta. Andrej ga je najvime odprl in se priklonil tako globoko, kot ga je Žan naučil. Pred vrati je potem poslušal, da sta se novi cesar in baron vneto pogovarjala, Maksimilijan bolj mirno in z globljim glasom, baron ta in ta pa z vreščecim tenorjem. Kar naenkrat je spet zazvonilo in Andrej je vstopil. Baron ta in ta je pričel naročati:

„Mladi mož naj se preobleče v ci-

vilno obleko in zajaše konja, ki ga bo dobil v hlevu in naj nemudoma...“

Maksimiljan pa je dostavil: „Andrej, vi ste tukaj skoraj domačin. Hajte v Barkovlje in vprašajte, kje stanuje polir Martelanc. Če je doma, naj pride takoj h gospodu baronu; če ga ni, naj pride po možnosti do desetih zvečer, sicer pa jutri zjutraj.“

Andrej je rekel samo: „Poslušam, veličanstvo“, se globoko priklonil in odšel.

Martelanca je našel doma. Toliko, da je še Valerijo prisrčno poljubil, je možaka posadil spredaj na konja in sta odbrzela v Miramar. Stražnik je Andreja že toliko poznal, da mu je odprl vrata v park, po katerem se je sprehal Maksimiljan v družbi dveh mornariških častnikov. Ko je cesar zagledal čudna jezdeca, se je prisrčno smejal. Martelanca je poslal k baronu, sla pa je pohvalil: „Andrej, vi ste res pravi herold!“ In odslej je hotel imeti Farčnika vedno v svoji bližini, kajti vedno znova je potreboval sla in Andrej mu je postal vzor hitrosti.

Čez nekaj dni je spet pozvonilo in takrat je bil Maksimiljan sam v sobi. Andrej, ki je imel že večkrat z njim opraviti in ga je cesar pokazal tudi že soprogi Šarloti, je dobil od gospodarja zaupno sporočilo, da je prišla z Dunaja brzojavka z naznanilom, da pride prihodnji dan z dvornim vlakom v Trst njegovo veličanstvo cesar Franc Jožef, Maksimiljanov starejši brat. Naj bo jutri Francik vedno pri roki in naj spusti njegovo apostolsko veličanstvo k njemu, kadarkoli bi želelo z njim na

samem govoriti. Tudi zjutraj naj spremlja slavnostno Maksimiljanovo kočijo na kolodvor, s katero se bo cesar Franc Jožef takoj v Miramar odpeljal.

Seveda je imel Andrej skrbi, a mlademu človeku to ne stori dosti. Dopoldne naslednjega dne se je vsedel zadrž za voz in enako kot sosed poleg njega prekrizal roke na prsih. Malo čudno se mu je videlo, da Maksimiljana ni spremljala šarlota, a brihtni štajerc si je to tako razlagal, da bo prišel pač tudi Franc Jožef brez soproge mu, Elizabete, ki je vedno kaj bolehnja. Občinstvu ni bilo razglašeno, da bo presviti cesar spet počastil Trst s svojim obiskom, zato so bili zbrani na kolodvoru samo visoki uradniki in generali, kar je opazil Farčnik, ko je šel Maksimiljanu vrata kočije odpirati in so se odličniki približali nadvojvodu — cesarju.

Ko je vlak prizvolil, je na peronu zaigrala vojaška muzika in kmalu sta prišla bradata Habsburgovca k izhodu, drugi pa, deloma pred njim, deloma za njima. Franc Jožef je vsem zelo prijazno pomignil, ves čas se dobrovoljno smehljaj in stopil v kočijo, tako, da je sedel na desni od Maksimiljana. V nekaterih kočijah so ju spremljali še odličnejši sprejemaci.

Čeprav je bil vladarjev prihod napovedan, deloma celo tajen, se je vendar zbralo ob cestah precej ljudi, ki so monarha navdušeno pazdravljali. Franc Jožef se je za vse izraze sinovske vdanosti zelo ljubeznjivo zahvaljeval in je bil videti nadvse srečen in zadovoljen, da se mu je brat tako visoko povzpelo.